

۱۴۰۱/۶/۲۴ ات

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه حیثت وزیران

سمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی سازمان حفاظت محیط زیست

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۴/۲۰ به پیشنهاد شماره ۱۴۰۲/۱۰۰/۱۸۸۹ مورخ ۱۴۰۲/۲/۶ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد اصل یکصد و سی و هشت قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه مشارکت در حفظ محیط زیست طبیعی و رونق کسب و کار محیط زیستی را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه مشارکت در حفظ محیط زیست طبیعی و رونق کسب و کار محیط زیستی

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست.

۲- مناطق چهارگانه: پارک‌های ملی، آثار طبیعی، پناهگاه‌های حیات وحش و مناطق حفاظت شده.

۳- شورای عالی: شورای عالی حفاظت محیط زیست.

۴- مشارکت: رابطه قراردادی سازمان با اشخاص حقیقی و حقوقی با هدف حفاظت و احیای تمام یا بخشی از حیات وحش و اجزای آنها با اتکا به تخصص و سرمایه‌گذاری شخص طرف مشارکت، بابت اجرای برنامه‌های حفاظتی و پژوهشی، تحقیقاتی، آموزشی و تربیتی به ازای اجازه استفاده از امکانات، تأسیسات و مستحدثات در صورت مجوز قانونی و طبیعت‌گردی با مجوز وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و بهره‌برداری پایدار از حیات وحش در چهارچوب ضوابط دستگاه اجازه‌دهنده.

۵- تنوع زیستی: اقسام زندگی در سه سطح زن، گونه و زیست‌بوم (اکوسیستم).

۶- بهره‌برداری پایدار و خودمندانه: استفاده از اجزای تنوع زیستی (نظیر طبیعت‌گردی (با مجوز وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری)، حیات وحش نگری، عکاسی و فیلم‌برداری حیات وحش، شکار و صید) به نحوی که منجر به کاهش تنوع زیستی در طولانی مدت نشده و ظرفیت آن برای رفع نیازهای انسان حفظ شود.

ماده ۲- سازمان می‌تواند نگهداری و اداره موزه‌های تاریخ طبیعی و آثار طبیعی ملی را با رویکرد مشارکت با بخش غیردولتی انجام دهد. شرایط، نحوه حمایت، نظارت و ارزیابی فعالیتها و رسیدگی به نقض تعهدات طرف مشارکت به موجب شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۴۰۹۴۱ / ۶۱۲۴۳ هـ

شماره .....
تاریخ ۱۰/۰۱/۴۳

در چهارچوب قوانین ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه توسط سازمان تپیه و به تصویب هیئت وزیران می رسد.

تبصره- سازمان موظف است هرساله وجوه حاصل از اجرای ماده واحده قانون اخذ ورودیه از بازدیدکنندگان پارکها و موزههای تاریخ طبیعی مصوب ۱۳۶۷ که در لایحه بودجه هر سال پیش بینی می شود را به منظور اجرای طرح مشارکتی در اختیار طرف مشارکت قرار دهد تا در قالب تبصره (۴) ماده واحده قانون یادشده، برای تأمین نیازهای تجهیزاتی و تدارکاتی امور حفاظتی هزینه نماید.

ماده ۳- به منظور اجرای برنامه های حفاظت حیات وحش، سازمان می تواند در ازای مشارکت متقاضیان در اجرای برنامه های حفاظتی و تأمین امکانات و تجهیزات مربوط که منجر به بهبود و افزایش جمعیت حیات وحش گردد، امتیاز بهره برداری پایدار و خردمندانه از جانوران وحشی را برای طرف مشارکت منظور نماید. نحوه مشارکت در قالب توافق نامه یا تفاهم نامه و ضوابط مربوط به آن، در چهارچوب دستورالعملی که ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه توسط سازمان ابلاغ می شود، تعیین می گردد.

تبصره- در خصوص پروانه های شکار و صید، طرف مشارکت می تواند پس از پرداخت حقوق دلت نسبت به بازاریابی و فروش سهمیه های تعیین شده مطابق تقاضا و قیمت بازار اقدام نماید.

ماده ۴- سازمان می تواند با استفاده از ظرفیت مراکز تکثیر در شرایط نیمه اسارت با رعایت کلیه اصول حفظ سلامت و خلوص ژنی به منظور احیا و بازسازی جمعیت های حیات وحش در طبیعت، از مشارکت اشخاص حقیقی یا حقوقی برای تکثیر گونه های در خطر انقراض یا حمایت و حفاظت شده استفاده نماید. در این صورت، طرف مشارکت اجازه برداشت معادل حداقل سی درصد (۳۰٪) جمعیت موالید را در قالب صادرات یا فروش مولده یا شکار قانونی موالید رهاسازی شده با اخذ مجوزهای لازم از سازمان و بدون پرداخت وجه خواهد داشت.

تبصره- چنانچه عرصه مورد پیشنهاد طرف مشارکت از اراضی ملی باشد، طرف مشارکت موظف به اخذ مجوزهای لازم از سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور می باشد.

ماده ۵- سازمان می تواند مجوز استفاده از حیات وحش و نمادهای ترویجی سازمان در تبلیغات انواع محصولات (اعم از کالا و خدمات) طرف مشارکت یا تبلیغ محصولات در مناطق تحت مدیریت، موزه ها، نمایشگاه ها و همایش های محیط زیست به عنوان آورده خود در قرارداد مشارکت در ازای حفاظت از حیات وحش یا بیمه حیات وحش در برابر خسارات

۱۴۰۱ / ۶۱۲۴۳ هـ

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره:
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۱/۰۴

آنان به افراد و دارایی و منافع ایشان لحاظ کند. شیوه‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه توسط سازمان تصویب و ابلاغ می‌شود.

ماده ۶- سازمان می‌تواند انجام پایش‌های محیط زیستی، مدیریت (نگهداری) فضاهای آزمایشگاهی و نیز مستثنیات تملک شده توسط سازمان، اجرای طرح‌های شناسنامه‌دار کردن جانوران وحشی زنده در اسارت و نمونه‌های آکنده‌سازی شده (تاكسیدرمی) و اجزای جانوران وحشی که فهرست آنها توسط سازمان تعیین و اعلام می‌گردد و همچنین آموزش شکارچیان را در قالب قراردادهای مشارکت در بهره‌برداری و یا خرید خدمات و یا سایر روش‌های قانونی به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار نماید. شیوه‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه توسط سازمان تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تصریف- دارندگان جانوران وحشی زنده در اسارت و نمونه‌های آکنده‌سازی شده (تاكسیدرمی) و اجزای جانوران وحشی که تا زمان ابلاغ این آیین نامه فاقد مجوزهای لازم باشند، می‌توانند از طریق یک نوبت فراغ‌خوان عمومی اعلامی از سوی سازمان، در موعد مقرر در فراغ‌خوان، ضمن خوداظهاری، جهت اخذ شناسنامه و شناسه‌گذاری اقدام نمایند.

ماده ۷- همیاری و اقدامات اجرایی داوطلبانه برای حمایت از جانوران وحشی و حفاظت از زیستگاه‌ها توسط کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی پس از هماهنگی و کسب اجازه از سازمان با رعایت حقوق قانونی و عرفی ذی‌نفعان امکان‌پذیر است. دستورالعمل همیاری و نحوه ارائه خدمات و اقدامات داوطلبانه توسط سازمان تدوین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۸- سازمان می‌تواند در راستای انجام وظیفه حفاظت از جانوران وحشی در معرض خطر انقراض و حمایت و حفاظت شده از مشارکت اشخاص حقیقی یا حقوقی در ازای بهره‌برداری پایدار و خردمندانه از گونه‌های یادشده با رعایت حقوق قانونی و عرفی ذی‌نفعان استفاده نماید.

ماده ۹- سازمان می‌تواند از مشارکت اشخاص حقیقی یا حقوقی برای حفاظت، احیا و بهره‌برداری پایدار و خردمندانه از گونه‌های گیاهی بومی (اندومیک) و در معرض تهدید در مناطق تحت مدیریت سازمان برای کمک به حفاظت و بهبود وضعیت پوشش گیاهی استفاده نماید. مناطق و رویشگاه‌های نیازمند مشارکت توسط سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور شناسایی و به سازمان معرفی می‌گردد.

ماده ۱۰- ضوابط مربوط به حفاظت و نگهداری از جانوران وحشی در عرصه‌های خارج از مناطق تحت مدیریت سازمان که در اختیار سایر دستگاه‌های دولتی، نهادها و سازمان‌های

۱۴۹۷۱ / ت ۶۱۲۴۳

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه حیث وزیران

شماره
کمیغ ۱۰۱:۴۳

نظمی، انتظامی و امنیتی قرار دارند، به نحوی که نافی حقوق دستگاه‌های اجرایی نباشد،
توسط سازمان، تدوین و جهت اجرا به دستگاه‌های مذکور ابلاغ می‌شود و کلیه دستگاه‌ها
مکلف به اجرای آن هستند. نظارت بر روند اجرای ضوابط ابلاغی بر عهده سازمان است.

ماده ۱۱ - کسب و کارهای محیط‌زیستی یا مشارکت در حفاظت محیط زیست طبیعی
موضوع این آیین‌نامه، در زمرة فعالیتهایی قرار می‌گیرند که مشمول دریافت تسهیلات و
مشوق‌های توسعه اشتغال و کسب و کار بوده و وزارت‌خانه‌های جهاد کشاورزی، امور اقتصادی
و دارایی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و سایر
مراجع مربوط می‌توانند برای اعطای تسهیلات نسبت به معرفی به بانک عامل اقدام نمایند.

ماده ۱۲ - اجرای این آیین‌نامه نافی حقوق زارعین، کشاورزان و معدن‌کاران نسبت به
حقوق مالکانه خود و نیز دامداران نسبت به حق چرا و پروانه چرا یا طرح‌های مرتع‌داری
نیوده و رعایت قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۴۶ و
آیین‌نامه‌های مربوط به آن الزامی است.

محمد مخبر
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی،
دفتر رئیس قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام،
دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی
کل کشور، معاونت‌های قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین
و مقررات، کلیه وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، معاونت‌های رئیس جمهور،
نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی
دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.